

ХРЫСТОС УВАСКРОС !

"Калі Хрыстос не ўваскрос, дык і навука наша дарэжная, дарэмная і вера ваша" (1 Кор. 15:14).

Уваскрасенне Хрыстова, як можна бачыць з вышэй прыведзеных слоў сьвятога Паўла, займае асаблівае, адзінае месца ва ўсёй гісторыі нашага збаўленьня. Яно зьяўляецца вуглавым каменем усёй нашай веры, без якога не было б сёньня ні хрысьціянства, ні Царквы Хрыстовай. Быць хрысьціянінам гэта ў першую чаргу – перш чым успрыняць усё іншыя праўды хрысьціянскай навукі і правілы маралі, – верыць, што Хрыстос, які быў укрыжаваны на загад Понцкага Пілата, уваскрос зьмёртвых на трэці дзень і жыве вечно ў славе.

Дык Уваскрасенне Хрыстова зьяўляецца неаспрэчным гістарычным фактам. Але гэтым ягонае значэнне не вычэрпваецца. Яно зьяўляецца завяршэньнем справы нашага збаўленьня, якую Хрыстос распачаў сваім нараджэньнем, прыняўшы людскую прыроду і стаўшыся адным з нас. Уваскросшы, Ён узняў з сабою гэтую людскую прыроду, узвысіў яе, "абагавіў", даўшы ёй удзел у сваім боскім бясконцым жыцьці і боскай славе. Магіла, у якой было пакладзенае цела Хрыста, але якую жанчыны, што прыйшлі туды на трэці дзень раніцай, знайшлі пустою, набірае ў гэтым кантэксце асаблівага значэння. Бо ж целу, як і ўсім прадметам рэчыўнага сьвету, уласцівая няўстойлівасьць, недаўгавечнасьць: яно падлягае законам тленнасьці і раскладу. Хрыстос уваскрасіў цела, а з ім увесь рэчыўны сьвет, надзяляючы яго ўласцівасьцю нятленнасьці, вечнасьці. Такім чынам уваскрасенне зьяўляецца сапраўдным новым актам тварэньня.

"Усе, што ў Хрыста ахрысьціліся, у Хрыста апрануліся" (Гал. 3:27). У ўваскрасенні Хрыстовым мы знаходзім адказы на пытаньні, якія нас найбольш хвалююць: хто мы такія, якая наша апошняя мэта і цяперашнія заданьні.

Чалавек не зьяўляецца толькі целам: ён не належыць выключна да рэчыўнага сьвету, як цьвердзяць матэрыялісты. Ён мае разуменьне чалавека вельмі супярэчлівае: з аднаго боку чалавек, паводле іх, зьяўляецца вынікам сыляпой эвалюцыі бяздумнага рэчыва; з другога – ён уладар рэчыўнага сьвету, які ён сваім розумам пазнае і падпарадкоўвае сабе. Выглядае нешта на падобнасьце пены, якая думае (калі б яна магла думаць), што магутная морская хваля, на вярху якой яна зьявілася на хвілінку, каб наўзабаве зьнікнуць без сьледу, падпарадкоўваецца ёй.

З другога боку мы не зьяўляемся істотай чыста духоўнай, што толькі да часу знаходзіцца ў палоне цела, чакаючы вызваленьня. Цела зьяўляецца незд'емнай

складзай часткай нашага "я", без яго чалавек ня ёсць чалавекам. Хрыстос, ўваскрасіўшы цела, даў нам выпраўненне нашага найбольш заветнага жадання - несмяротнасці. Мы ведаем сёння, што нашым удзелам ёсць вечнае жыццё, хоць, каб асягнуць яго, мы павінны перайсці, як і Хрыстос, цераз смерць. Дык ня дзіва, што хрысціянскі погляд на чалавека жыццярэдасны.

Са сказанага вышэй можна зрабіць вывады адносна хрысціянскага жыцця тут на зямлі. Перадусім аднак скажам, чым яно ня ёсць: хрысціянскае жыццё ў ніякім выпадку не зьяўляецца ўцёкамі ад гэтага сьвету. Не, хрысціянін жыве ў гэтым сьвеце. Настойлівай дзейнасцю, выкарыстоўваючы багацьці і магчымасці гэтага сьвету, ён стварае духоўныя вартасці, разьвіваючы дадзеныя яму Богам дары-таленты. Такім чынам ён узьдзеінічвае на гэты сьвет, і стаецца саўдзельнікам Хрыста ў яго адужаўленьні.

Дзейнасць гэтая, як і ўся дзейнасць Хрыста, павінна праходзіць у духу любові. Любові ўсеабдымнай, у якой ёсць месца для кожнай істоты, кожнага Богага стварэння. Прыпамнім сьвятога Францішка Асыжскага, які называў сваімі братамі ня толькі усе жывыя істоты, але нават нежывыя прадметы, як сонца, месяц і зоркі. Бедачок з Асыжу адчуваў сэрцам, што ўсё, што існуе, створанае Богам і ў некаторай меры адлюстроўвае Ягоную веліч і славу, і таму - кожнае паводле свайго стану, - годнае пшаны і любові. У гэтым крыецца сур'ёзная навука для нас усіх. Мы маем права і павінны для нашай карысці і патрэбаў выкарыстоўваць рэчы гэтага сьвету згодна з іх назначэннем, але не злоўжываць імі. Гэта варт памятаць асабліва ў наш час, калі, дзеля дасягнення часовай карысці, мы часта назіраем працэс бяздумнага знішчэння асяродзьдзя ў такой ступені, што часам стаецца пад сумненне магчымасць далейшага існавання жыцця на зямлі.

Безумоўна, наша любоў перш за ўсё скіраваная да іншых людзей, нашых братоў і сёстраў. Асабліва да тых, якія церпяць прасьлед, "вязьяў сумленьня", нявінных ахвяраў дыскрымінацыі, тэрору, войнаў; да тых, што церпяць голад, нястачу і страты выкліканыя прыроднымі няшчасцямі, або самымі людзьмі; хворых, калекаў, сірот - усіх не пералічыш: у кожным з іх мы павінны бачыць вобраз цяпленняў Хрыста, які шукае ў нас спагады і дапамогі. Памятлівыя малітвы Хрыста на крыжы за тых, якія зьдзекаваліся над ім, наша ўсеабдымная любоў павінна буць пашыранай і на нашых крыўдзіцеляў і прыгнятальнікаў.

У духу любові трэба глянуць на нас саміх і спытацца ці нашым жыццём мы дастойныя звацца хрысціянамі? Мы ж пакліканы быць сьведкамі вялікай і радаснай праўды ўваскрасеньня Хрыстовага, каб тын, якім не было дадзена ласкі ведаць гэтую праўду, глядзячы на нас, загарэліся жаданнем яе пазнання.

Глянем таксама на нашых мадосіны да тых, з якімі нас лучыць супольнае імя хрысціянаў, хоць на жалі між намі існуюць і поважныя разьбежнасці. Ці мы балюча адчуваем падзел між намі, быццам раны на целе Хрыста; ці мы шукаем

спосабаў залячыць гэтыя раны, ці, наадварот пасынаем іх сольлю? Памятайме крык збалелай душы вялікага хрысціяніна, сьвятога Паўла: "Ці разьдзяліўся Хрыстос?" (1 Кор. 1:13).

Вось некалькі думак з нагоды вялікага і сьветлага дня ўваскрасеньня Хрыстовага. Сёння, больш як ніколі, нам неабходна старацца зразумець сэнс гэтага здарэння ў гісторыі людзкага роду. Хрысціянства ад самага свайго пачатку мела нямала nepřыхільнікаў і ворагаў, якія рабілі спробы яму пашкодзіць, а нават знішчыць яго. Ніадная з гэтых спробаў, аднак, ня можа раўняцца з тым, што мы перажываем у наш час. Вось ужо некалькі дзесяткаў гадоў на вялікай частцы зямлі, у тым ліку і ў нашай Бацькаўшчыне Беларусі, пануе магутная палітычная сыстэма, у аснову якой пакладзена адмаўленьне існавання Бога. Для яе ўваскросшы Хрыстос - найвялікшы вораг, памяць аб якім неабходна дашчэнтну выкараніць з людзкай сьвядомасці. Наш час - гэта час выпрабавання і змаганьня за душы людзкія. Дык пастараймся ўзброіцца духова цераз асэнсаванне нашага пакліканьня ў сьвятле Хрыстовага ўваскрасеньня, каб магчы смела і недвузначна адказаць на ўсякія атакі пераможным клічам:

СЯПРАЎДЫ ЎВАСКРОС !

З НАШАГА ЖЫЦЦЯ

*У пачатку гэтага году я зрабіў падарожжа вакол сьвету і наведаў беларускія асяродкі ў Аўстраліі, Новай Зеландыі і Злучаных Штатах Амэрыкі. Пакінуў я Лёндан 26 сьнежня, і вярнуўся 10 лютага. Немагчыма ў кароткіх словах перадаць уражаньні з падарожжа, з беларускіх багаслужбаў у Сыднэі (4 студзеня), Лёс Анджэлес (17 студзеня), Чыкага (1 лютага: багаслужба была за супакой душы памёршага годам раней Уладыкі Уладзімера Тарасвіча), і ў Нью Ёрку (8 лютага); з сустрэчы Беларусі ў Аўстарліі, якая адбывалася ў часе ад 6 да 10 студзеня ў Мэльбурне і на якой можна было бачыць ахвярнасьць і жыццяздольнасць беларускага гармадзтва і іх заклапочанасьць за лёс беларускага народу; з сустрэчай з прадстаўнікамі невялікай групы беларусаў у Новай Зеландыі; са спатканьня з беларускай моладзьдзю ў Нью Ёрку. Я меў магчымасць пазнаёміцца з немалымі дасягненнямі беларусаў у розных краінах, а таксама з цяжкасьцямі ў іхняй працы. Нярэз прыходзілі мне на думку словы Збавіцеля аб багатым жніве і малым ліку працаўнікоў ... Усе, з кім мне прыходзілася сустракацца, вельмі цікавіліся цяперашнім станам і лёсам Беларускай Бібліятэкі імя Францішка Скарыны ў Лёндане. І то ня толькі на словах, але і справаю, як можа сьведчыць вялікая сума (змяль 4000 фунтаў) сабраных мною ахвяраў. Я вярнуўся яшчэ больш узмоцнены ў перакананьні, што вялікая задума Уладыкі Чэслава Сіповіча мае перад сабою запэўненую будучыню. Карыстаю з нагоды, каб шчыра падзякаваць усім тым, якія, падчас

майго падарожжа, аказалі мне так шмат зразуменьня, цеплыні і шчырай, сардэчнай гасьціннасьці. Калі я тут не называю іх прозьвішчаў, дык толькі таму, што на гэта не хапіла б месца. Але хачу іх запэўніць, што памятаю іх усіх у маіх малітвах і прашу, каб добры Бог адудзячыў ім, як гэта Ён толькі можа.

*Прашу памятаць у малітвах нашу царкву Хрыста Спаса ў Чыкага. Пасьля сьмерці Уладыкі Уладзімера Тарасвіча, у ёй няма да гэтага часу сталага, настаяцеля. Кардынал Бэрнардын, Арцыбіскуп Чыкага, назначыў часовым адміністратарам а. Джона Макдоннэля – цудоўнага чалавека і прыкладнага сьвятара, які за кароткі час зрабіў шмат добрага і здабыў любоў і пашану з боку парафіянаў. На жаль ягоны тэрмін збліжаецца да канца. І вось зноў паўстае пытаньне, дзе знайсьці кандыдата на ягонае месца. На жаль беларускіх сьвятароў няма, а сярод небеларусаў цяжка знайсьці некага, які б, апрача нармальных сьвятарскіх абавязкаў, разумеў патрэбы беларусаў і хацеў захаваць асаблівы беларускі характар царквы.

*У Парыжы 29 сакавіка беларусы мелі сваю Багаслужбу на новым месцы. Праз доўгі час беларускія Багаслужбы адбываліся ў капліцы манастыра сясьцёр Сыёнскае Божае Маці. Надаўна, аднак, з пераездам добрых сясьцёр на іншае месца, манастыр быў зачынены. Цяпер нашы Багаслужбы будуць адбывацца ў старой і прыгожай царкве сьвятога Міколы "ў полі" (Saint Nicolas-de-Champs), якая знаходзіцца амаль побач з памешканьнем беларускага душпастырства.

*У Лёндане цяпер ёсьць двух беларускіх сьвятароў: апрача мяне, тут ужо год жыве а. Кастусь Маскалік, які два гады таму назад скончыў сваю працу ў Ватыканскім Радые. Дзякуючы гэтаму, Багаслужбы ў нашай царкоўцы сьвятых Апосталаў Пятра і Паўла, адбываюцца штодзённа, нават падчас маіх частых выездаў.

*У нядзелю 4 траўня я лячу на адзін тыдзень у Рым дзеля вырашэньня многіх важных спраў. Прашу усіх памятаць у малітвах мяне і справы Беларускай Каталіцкай Царквы. Асабліва прашу маліцца за сьвятарскія пакліканьні сярод беларусаў.

а. Аляксандар Надсон

Apostolic Visitor for Byelorussians
Marian House, Holden Avenue
London N12 8HS, England